

НЕ СМЕЕМЕ ДА ОСТАВИ ПОЛИТИЧАРИТЕ ДА ГО

Login Systems

РАЗВОЈОТ НА ДРЖАВАВА

МЕ САМО ОДРЕДУВААТ

■ Разговорот го водеше: Рената МАТЕСКА

Господинот Венко Глигоров, личност која за себе без предрасуди кажува дека во животот работел и како продавач, хигиеничар и пеглач на алишта во англиски фирми, (Лондон, 1988), денес е на чело на една од најуспешните фирми за информатичка технологија и лидер на Сојузот на стопански комори.

Средно образование завршил во гимназијата "Орце Николов", Скопје (1980-1984).

Дипломирал на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", Електротехнички факултет, одсек Информатика - автоматика, дипломиран електротехнички инженер (1985-1991) и од 2003 година е на студиите на Универзитетот Ssheffield, UK, Executive MBA, General Management. Генералниот менаџер на "Логин Системи", Венко Глигоров, од основањето на фирмата во 1991 година е одговорен за стратешкиот менаџмент. Во неговите активности спаѓаат координирањето на менаџерскиот тим, коучингот на вработените, унапредувањето на релациите со деловните партнери и со крајните корисници, како и комуницирањето со челните луѓе на принципалите.

Под водство на Глигоров "Логин Системи", од микрофирма составена од двајца вработени на почетокот на 90-тите години, прерасна во една од најуспешните компании во информатичката технологија во Македонија. Во 2002 година компанијата е проценета на околу 1,5 милион долари, прави годишен промет повеќе од 5 милиони долари, вработува околу 30 лица и оперира во Македонија и во уште три други земји/региони.

Во неговото CV се забележани и следниве активности:

- предавач за бази на податоци dBASE во Работнички универзитет "Кочо Рацин" (1990); учество во проект за информатички систем на Електро Скопје (1989); шанкер и келнер во скопски кафулиња (1989); хонорарна работа како ди-џеј во дискотеки и клубови во Скопје (1986-1987); генерален менаџмент, менаџмент за логистички услуги; бизнис консултант и тренер за мали и за средни претпријатија; поранешен (добар) систем-инженер и програмер; претставник од Македонија на студиски престој во САД, на тема "Улогата на електронската комерција во економијата на САД", во организација на Стејт департментот на САД (2003); Глигоров бил и бизнис консултант и тренер за мали и за средни претпријатија преку програмата на Пактот за стабилност на Југоисточна Европа (2000-2001).

Глигоров е претседател на Сојузот на стопански комори на Македонија (од 2004 година), член на почесниот борд на интернационалната фондација "Борис Трајковски" (од 2003 година), водач на работната група ВИП 2002, која го креира стратешкиот документ за развој на информатичкото општество и дигиталната економија како национален приоритет во Македонија 2002 година. Тој е еден од најактивните членови на комитетот "е-Македонија за сите" формиран и воден од покојниот претседател на РМ, Борис Трајковски (2000-2004), еден од иницијаторите и водач на работната група која ја формира Македонската асоцијација за информатичка технологија (МАСИТ) во 2000 година.

Младиот бизнисмен Глигоров со бизнис визија за својата фирма, но и за економскиот подем на државава, продолжува да работи со интензивно темпо!

За Вас знаат да кажат дека сте човек кој буквално почнал од ништо, поточно од нула (ако се има предвид дека некогаш сте работеле како келнер, односно ди-џеј во кафулиња), за денес на многумина да сте им познати како генерален менаџер на една од најуспешните ИТ фирми во државава, проценета на околу 1,5 милион долари и годишен промет од 3 до 5 милиони долари... Каква е Вашата приказна за успехот? Постои ли некоја тајна формула за успешност?

ГЛИГОРОВ: Ке ве поправам на почетокот - од минатата година ја надминавме цифрата од 5 милиони, што значи прецизно е да кажеме од 5 до 7 милиони. Но, веќе наредната година сакаме да го зголемиме и овој опсег. Нашите амбиции се постојан забрзан раст на фирмата, за да можеме да играме поголема ролја во регионот, во повеќето земји од околината. Со ова ви ја кажувам и тајната: постојан предизвик за вработените е да се расте преку задоволување на потребите на корисниците, при што се освојуваат нови пазари. "Логин Системи" има прекрасен тим на менаџери, стручњаци, вработени, кои се изградуваат од година во година - тоа е добитната комбинација.

Вие сте човек од бизнисот и беше зачудувачки кога се вклучивте, односно учествувавте во креирањето на Сојузот на стопански комори. Многумина беа изненадени да го гледаат Глигоров од една ваква позиција во постојани активности, кои ја штитат бизнис заедницата во државава. Дури се прашуваат и што му требаше ова на Венко, а се оди до таму дека "Ве мамат лидерски позиции и амбиции"... Која е вистинската причина за Сојузот?

ГЛИГОРОВ: Нашата девиза во "Логин Системи" е да бидеме општествено активни и со тоа да се биде корисен за средината во која живееме и работиме. Дали некој е активно вклучен во работата на кукниот совет, друг во секции и друштва, трет дава придонес во образованието - тоа се форми на општествена активност, кои не треба да се поврзуваат со политичка активност.

Јас во 90-тите години бев активен во давањето предлози и решенија за подобрување на регулативата во делот на царините и даноците за софтверот и информатичката опрема. Во 2000 година иницирав и бев шеф на работната група која го формираше МАСИТ - асоцијација на информатички куќи, која е една од најреспектираните деловни асоцијации во земјава. Активно се вклучив во тимот на покојниот претседател Трајковски, кој имаше визија за "е-Македонија за сите". Овој Комитет постигна забележителни резултати на полето на информатизирањето на македонското општество, а најмногу во делот на подобрување на образованието. Моето вклучување во Сојузот на стопански комори го сметам како една природна надградба на сите овие досегашни активности. Ми се допадна концептот за коморите, убеден сум дека треба да постои силна деловна заедница како еден од столбовите на здравото македонско општество, во кое граѓаните ќе се чувствуваат задоволни, ќе имаат повисок стандард, а Македонија успешно ќе се натпреварува на глобалниот пазар.

Конечно сфатив дека не смееме да оставиме само политичарите да го одредуваат развојот на македонската држава ако сакаме забрзан економски развој. Како стопанственици имаме право но, пред сè, знаење и упорност, да ги насочува политичарите да работат за доброто на државата и на граѓаните.

Од Стопанска комора на Македонија велат дека тие немаат ривал, постојат веќе 80 години, а под нивна капа се околу 240 фирми... Кој е чиј ривал? Колку е вистинита шпекулацијата во јавноста дека Љупчо Стојковски - Бујото е сменет од функцијата претседател на Индустриската комора, поради неговите аспирации за спојување со "старата" Комора?

ГЛИГОРОВ: Да, немаат ривал - ние сметаме дека тие се владино милениче, формирани со посебен закон од Владата и ни изгледа како да се ставени на апарати за да се живи. За разлика од нив, во ССК членуваат претставници на реални фирми, кои почнале речиси од нула во 90-тите години и кои самоиницијативно се здружија во стопански комори.

И покрај тоа што ги почитувам традиционалните вредности, сепак сметам дека традицијата на Стопанската комора се покажа како недоволна за да ја покрене економијата во изминатиот период. Дури се случија и обратни процеси - "старата" Комора се јави како заштитник на неколку олигарси, кои по непазарни услови и вредности ги презедоа компаниите и државните ресурси во текот на 90-тите години. Оваа "стара", комора во буквална смисла, е стара и не успеа за овие 15

години да прикаже такви резултати, поради кои ние ќе немавме потреба да формираме Сојуз на стопански комори. Инаку, генерално сум поборник, сите традиции кои постојат во Македонија, а не произведуваат резултати со кои македонскиот граѓанин ќе живее подобро и кои не ја зајакнуваат македонската држава, што поскоро да се укинат. Потоа треба да се работи на нови иницијативи кои одговараат на ситуацијата во која се наоѓаме и целите кои сакаме да ги постигнеме.

"Старата" Комора беше "оживеана" од страна на Владата, на чело со претходниот премиер Хари Костов, со цел да ги заштити повеќедецениските директори и олигарси, кои се големи акционери во Комерцијална банка. Наместо да се бори за македонската економија, според Законот со кој ние се формиравме, Владата даде привилегија на "старата" комора да работи според друг посебен закон. Поради тоа, ние покренавме иницијатива за уставноста на овој акт до Уставниот суд на Македонија.

Нема потреба да се шпекуира за случајот Стојковски, бидејќи причината за неговата смена ја објавивме во медиумите, а ја има и на нашиот веб-сајт www.sojuzkomori.org.mk.

Вашиот основен став е дека ако сакаме државата да функционира, тогаш е неопходна тесна соработка меѓу неа, бизнис заедницата и синдикатите. Дали кај нас ова функционира така како и во развиените држави? Каде го гледате каменот на сопнување? Всушност, што беше тоа што неодамна ни се случи во САД, кога на едно место имавме две "скарани", а паралелни институции од областа на бизнисот? Има ли "утки" во Законот за стопански комори?

Неодамна Сојузот на стопански комори одржа средба со висока турска делегација составена од Мухарем Кечели, претседател на Собранието на Стопанската комора на Истанбул, Гази Билгин, државен секретар за меѓународна трговија во Владата на Република Турција; Џихат Анџин, генерален директор на Царинската управа на Република Турција и Темел Ендероглу, генерален секретар на Фондацијата за економски истражувања. На средбата воведен говор имаше Венко Глигоров, претседател на ССК, кој изјави:

"Ние сме млада динамична организација составена од фирми кои почнале од нула и постојано расте и се отворени за соработка со меѓународни организации. ССК е составен од четири комори: трговска, индустриска, услужна и агро

бизнис и има 1.000 регистрирани членки и неколку илјади нерегистрирани членови бидејќи Законот дозволува волонтерско членување. Наши водечки членови се фирми, кои имаат голем потенцијал и кои годишно прават промет од половина милијарда долари. Имаме членки од секој крај во Македонија. Визија ни е да бидеме водечка македонска деловна мрежа, која ќе се залага да се подобри конкуренцијата, да се подобри деловната клима и да се зголеми извозот на глобален пазар. Оваа средба е исклучително значајна, бидејќи Турција е многу важен деловен партнер. Податоците од 2004 година покажуваат дека извозот е 54 милиони долари, а увозот е речиси 100 милиони долари, но постои и т.н. сив увоз-извоз".

ГЛИГОРОВ: Нема "утки" во самиот Закон за стопански комори - дупката е во немањето систем на коморско здружување во Македонија. Сега егзистираат два паралелни закони за комори кои од една страна се идентични, но имаат различен модел на функционирање и нееднаков третман од Владата. Ваква ситуација нема никаде во светот. Наместо Владата да се води од принципите на зајакнување на деловната заедница, со што ќе се подобри македонската економија, претходната Влада на Костов се водеше од други потреби и од лични интереси и сега имаме трагикомична ситуација, која наместо резултати продуцира конфликти и жалови дебати.

 Понекогаш, според Вас, менаџерите мака мачат да најдат соодветни образовани кадри. Сметате ли дека во државава имаме недостиг од висококвалитетни образовани млади луѓе или...

ГЛИГОРОВ: Недостасуваат соодветни висококвалитетни образовани млади луѓе. Нам не ни требаат, во несразмерно голем број, успешни филозофи, физичари, експерти за социјални работи, па дури и доктори. За жал, во Македонија сè уште образовниот систем се темели на структурата на професорскиот кадар кој го поседуваме, како и желбите на родителите нивните деца да студираат "престижни" факултети. Често нашите професори се удираат в гради дека нашите луѓе се барани во светот како добри стручњаци. Се прашуваме: дали ние и плаќаме на државата да создава кадри кои ќе ги земат други земји? Каде е заштитата на нашата инвестиција? И што се случува: од Буџетот се одлеваат големи средства за продуцирање кадри кои потоа или се непотребни во македонската економија или тие најдобрите, заминуваат во странство. Во такви услови нормално е бројот на невработени да се зголеми, а фирмите да ја намалуваат конкурентноста. Малите земји како Ирска, Естонија и Сингапур постигнале забележителни подобрувања во оној момент кога почнале да продуцираат кадри кои му се потребни за стопанството и на потенцијалните странски инвеститори. Значи, Владата треба да го послуша стопанството за потребите од човечките ресурси. Не смееме да дозволиме да бидеме робови на старомодните професори, кои сакаат да си ја задржат својата комотна позиција.

 Велите дека македонските менаџери сè уште не ѝ веруваат на технологијата, која се смета за двигател на економскиот развој. Зошто?

ГЛИГОРОВ: Се менуваат работите на ова поле. Конкуренцијата е немилосрдна и тоа ги тера менаџерите да се едуцираат и да користат нови технологии.

 Конечно имаме Национална стратегија за ИТ, се очекува и закон за ИТ, но зошто ни се документи кога во практиката сме меѓу последните држави во светот по користењето на Интернет или, пак, ако се има предвид дека во истражување и развој во ИКТ технологиите земјите на ЕУ инвестираат 80 евра по жител, Јапонија 350 евра, а САД 400 евра по жител...

ГЛИГОРОВ: Најуспешните менаџери на денешницата, како и најголемите стратегии во историјата на човештвото, кажуваат дека ако стратегијата не може да се сведе на една или на две печатени страници, тогаш стратегијата не е доволно добра за да произведува позитивни резултати. За успешна подготовка и реализација на стратегија е потребно да се анализираат постојната ситуација, целите кои треба да се постигнат, кои иницијативи/активности ќе се воведат, временската рамка за стратегија и алоциран буџет. Па, сега вие видете...

 Колку развојот на информатичкото општество е моќно оружје во развојот и придвижувањето на економската слика во државава, ако имаме предвид дека Вие уште во 2002 година ја промовиравте идејата за електронска влада и електронско владеење, она што денес сака да ни го прикаже владината Комисија за информатичка технологија преку Стратегијата?

ГЛИГОРОВ: Во 2002 година организиравме многу силна ЛС ВИП конференција од која извлековме квалитетни заклучоци кои беа основата, работната група која ја предводев да создаде стратешки документ е-Декларација 2002. Овој документ се усвои во Собранието во јули 2002 година и врз основа на неговите одредби Владата ја формира Комисијата за информатичка технологија (КИТ). Во тоа време бевме убедени дека развојот на информатичкото општество и дигиталната економија како приоритет во Македонија можат да обезбедат брз развој на македонската економија и општество. Со вакви иницијативи, Владата, деловната заедница и граѓанскиот сектор ќе можат да се фокусираат на развојни проекти, наместо само на етнички проблеми, политички игри и слични активности кои не носат прогрес. За жал, се чини дека резултатите на ова поле се многу помали откако "грижата" за тоа се префрли од приватниот во јавниот сектор - по министерствата и во КИТ. Затоа ССК ќе ѝ предложи на Владата претставници на приватниот сектор да бидат членови во КИТ и во Агенцијата за електронски комуникации. Така ќе ја динамизираме активноста на овие владини агенции.

 "Логин Системи" е овластен дистрибутер на "Мајкрософт" за Македонија, како и на "Хјулид Пакард", "Моторола", "Линксис" и др. и ако се има предвид дека македонската Влада е корисник на софтверот на "Мајкрософт", што тоа претставува, односно како се справуваме со пиратеријата и со користењето нелегален софтвер...

ГЛИГОРОВ: Како и за повеќето други области, Македонија има одлична законска рамка за авторските права, но нема доволно цврсто применување на овие законски прописи. Последните неколку години пиратеријатасе намали - поточно

се зголеми бројот на легални корисници. Сепак, Македонија сè уште застанува во развојот на информатиката, во однос на земјите во регионот. Ако не се санкционираат "пиратите" тогаш ќе цвета нелегалниот бизнис, а легалниот ќе го губи здивот. Мислам дека Владата не е свесна за последиците од ваквата ситуација. Наместо да "моли" по светот за инвестиции и странска помош таа може со мали и решителни потези да го подобри амбиентот и да им обезбеди развој на легалните бизниси. Тогаш инвестициите сами ќе дојдат, од домашни или од странски извори.

Размислувате ли понекогаш да се вклучите во политичката сфера во државава, со оглед дека за својата успешност имате и практични примери? Која опција евентуално би ја избрале?

ГЛИГОРОВ: Не сакам да бидам политичар или поточно: себе си повеќе се гледам како напредувам во бизнисот. Мислам дека можам многу повеќе да постигнам за доброто на државата ако сум активен во деловната заедница: комори, лоби групи и слично. Во многу развиени земји доминацијата на политичарите и на политичките елити е драстично опадната на сметка на авторитетот и моќта на деловната заедница. Тоа е светски процес и Македонија не може да го избегне. Прашање е само кога граѓаните ќе сфатат дека слободни работни места веќе НЕМА во државава (ќе се отпуштаат и вработените) и дека 400.000 невработени можат да се вработат само во приватниот сектор. Македонија може да биде богата земја само ако има развиена деловна заедница и ако на обичниот човек херои се стопанствениците и менаџерите, а не политичарите. Деловната заедница ќе биде интегратор на позицијата и на опози-

цијата. Коморите, како претставник на деловната заедница, ќе ги тераат партиите да работат на стратегиските цели за државата Македонија.

Инаку, Македонија е тесна и за мене и за фирмата "Логин Системи" - во блиска иднина ние се гледаме како го освојуваме регионалниот пазар.

Коментирате дека политичарите немаат идеи и развојни визији и во недостиг на конкретни ги "анимираат" граѓаните со етничко-политички теми...

ГЛИГОРОВ: И тука се менуваат работите. Премиерот Бучковски ја почна ерата на третирање на економските теми во Владата на Македонија, како еден од приоритетите. Се разбира, има и бројни пропусти во тие намери, но затоа сме тука ние, Сојузот на стопански комори, како засегната страна и корективен фактор.

Секој има некоја визија за неостварената желба. Во поглед на бизнисот, што би било? Што во иднина деловно ќе Ве исполни, ќе бидете задоволни, среќен од постигнатото?

ГЛИГОРОВ: Ќе бидам пресреќен кога ќе можам со моите вистински пријатели и нивните семејства да гледам на светската карта каде да одиме на одмор две-три седмици. Секој да може да си дозволи такво задоволство преку сопствениот семеен буџет. Куба? Финска? Концерт на Kool & the Gang на Копакабана? Зошто да не - парите не се проблем. Мислам дека тоа ќе биде врв на моето постигнување - да бидам активен во создавањето на новиот профил на граѓанин на Македонија.